

A konzervgyár után is van élet?

„Csúnyán becsaptak bennünket”

Minden sors egy ember, minden ember egy sors. Ennél nagyobb közhelyet már régen irtam le, hogy mégis megteszem, annak oka van. Az, hogy igaz. Amikor ugyanis a számok mögé nézünk, embereket látunk. Embereket, akik az életüket – a Szegedi Konzervgyárban éltek le. Kétszázhatvan embernek szűnt meg a munkahelye 2001. január 22-én.

Hajnaltól fölültek a buszra vagy a villamosra és bementek a konzervgyárba. Dolgoztak nyolc órát, ha kellett, tizet. Szerették a munkájukat, jól érezték magukat a többi ember között. Az évek pedig szinte észrevétlenül teltek el. Megöregedtek. Pontosabban nem öregedtek meg, csak 48-53 évesek lettek. Az „öreg” jelzőt azok a szegedi munkáltatók ragasztották rájuk, amelyeknél próbálkoztak. Munkát szerettek volna kapni.

Három asszony, akik több időt töltöttek el egymással a munkában, mint otthon a családjukkal. Munka mellett érettségiztek, haladtak előre a vállalati ranglétrán és – nevelték a gyerekeiket. K. J.-né Jutka és K. F.-né Aranka raktárkezelő volt, P. K.-né Teri pedig csoportvezető a csomagolóban. Ő, Teri a legidősebb, a napokban töltötte be az ötvenet, harmincnégy esztendő után találta magát az utcán. Három gyereket nevelt föl, olykor három műszak mellett.

– Szerettem a konzervgyárat, azt, hogy emberekkel foglalkozhattam. Nem tudtam volna magamnak más munkahelyet elképzelni. A gyár minden idegszámban benne volt. Sose mondtam nemet, sose tagadtam meg, hogy ne menjek be éjszakára. De most mit kezdjek magammal? A férjem nyugdíjas, a legkisebb gyerekek csak 18 évesek, még el kell tartani. Olyan zűrös van a fejembem... Csak akkor sírok, amikor nem lát senki. A család még melletttem van, de félek, egy idő

furesán néznek majd rám, várnák, hogy ugyan, menjek már el dolgozni valahová. Nézegetem az újságot, egy céget föl hívtam, bementem az életkoromat, visszaszóltak, hogy köszönök szépen. Ez annyira lebént, hogy nem is próbálkoztam többször.

Aranka több helyre adott be pályázatot az eltelt egy hónapban. Most a választokat várja. Úgy érzi, a tudása alapján nem biztos, hogy az első takarítónői állást el kellene vállalnia. Egyedül él, felnőtt lánya már nem lakik vele.

– Nem kerestünk rosszul, szegedi viszonylatban sem vittünk haza keveset. Egy időben még a tanári fizetések is kisebbek voltak Szegeden, mint a konzervgyáriak. Hogy mindennek vége, még akkor se hittem el, amikor a levelet megkaptam, csak amikor hétfőn kijött a kapun. Senkinek se kívánom, hogy átélje azokat a pillanatokat. Előtte páran körbementünk a gyárban, mindenkitől elköszöntünk, aki még nem számolt le addig. Majd jött a következő nap, és nem ébresztett reggel a vekker...

A legszomorúbb januári napok mély nyomot hagytak mindenkinben.

– Az utolsó pillanatig reménykedtünk – mondja Teri. – Hétfőn bocsátottak el bennünket, de még pénteken is arról volt szó, a Globus megveszi a céget, kérték, állítsunk össze egy névsort, mert szükség lesz húsz csomagolóra. Nem lett belőle semmi. Egyik nap otthon elővettem egy bőröndöt, amiben régi emlékeket gyűjtök, azokat nézegettem. Szerelmeslevelek, egy 150 forintos lakberről szóló értesítés, törzsgárda-jelvények. Kiváló Dolgozó kitüntetés került a kezembe. És egy fotó egy régi május 1-jei felvonulásról, két köpenyben, pöttyös kendőben lépkedünk, mint Május 1. brigád. Sok minden eszembe jutott, a tizenkét igazgató, akik alatt dolgoztam, például Ábrahámné, az első, aki gyakran lejött a szalaghoz és kezelt fogott az emberekkel.

Rósa László, Ódry Károly, még a Görbe Ferenc is. Az utolsók azonban már nem álltak velünk szóba. Úgy kezelték bennünket, mint a gépeket.

Aranka szerint ma csak a kereskedelemben lehetne esetleg munkát találni. Az ipar, mint olyan, megszűnt Szegeden. És ebben felülül érzi a konzervgyár tulajdonosát, a Magyar Fejlesztési Bankot.

– Mivel állami tulajdon voltunk, valakiknek jobban oda kellett volna figyelniük a gyárra. Szerintem, ha egy vállalatot ki akarnak vinni a válságból, akkor nem új termékeket találnak ki, mint ez 2000 nyarán történt, ráadásul nem közel 300 forintba kerül, utazáskor nagy helyet elfoglaló konzerv leveleket. Úgy érezzük, csúnyán becsaptak bennünket. Hét éve, amikor újraalakult a cég és mindenkit elküldtek, majd visszavettek, aki 50 éves volt, előnyüdjébe mehetett. Megkínálták a felmondási idővel, kapott végkielégítést és várhatta a nyugdíját. Nekünk 57 éves korunkig még dolgoznunk kellene valahol...

Jutka az egyetlen, aki talált állást, az Árpád nevelőotthon raktárosa lett, Klárafalváról jár be minden nap. Ennek is örül, noha kevesebbet keres. Lánya viszont, aki szintén vele együtt jött el a konzervgyárból, még nézi az álláshirdetéseket.

– Az igazságtalanságokat nagyon nehezen viselem. Ezért is voltam a legharcosabb a többiek közül. A történetekben az fáj a legjobban, hogy nem felnőttként kezelték bennünket. Hitegettek, miközben pontosan tudták, mi lesz a vége. És az sem igaz, hogy a tíz pályázó közül egyik sem kínált kedvező feltételeket. Ha a vállalatot megmentették volna, nemcsak 260 emberen segítenek, hanem a családjukon is.

„Nem így kellett volna történnie” – mondják mindhárman. És reménykednek, hogy számukra még tartogat valamit az élet.

Fekete Klára

A vásárhelyi ügyekről csak a „láthatatlan főnök” dönthetett Összetört Majolika

Látszólag ugyan áll Vásárhely nagy múltú Majolikagyára, de valójában darabjaira tört. (Fotó: Tésik Attila)

Pénteken rendelte el a bíróság a vásárhelyi nagy múltú Majolikagyár felszámolási eljárásának megindítását, mert a kft. kétszázmillión fölül köz- és egyéb tartozást halmozott fel. Végül az APEH indított ellene eljárást. A cég mostantól felszámolás alatt áll; a kijelölt biztos, Pusztai Dénes a napokban ismerkedik a csődhelyzet előzményeivel. Az ügy kárvallottjai, a hitelezők egyelőre hiába várják a kiegyenlítés szálkák kifizetését. A saját tőke ugyanis minimális fedezetet nyújt a tartozások kiegyenlítésére. A vásárhelyi Sz és G Kft.-nek sajátos módon sikerült lefaragnia veszteségéből.

„Hibernált” felszámoló-biztos

– Pillanatnyilag felszámolás alatt áll a vásárhelyi Majolikagyár Kft., termelés nincs, amit gyakorlatilag tavaly november végén kellett leállítani, minthogy a szolgáltatóknak nem fizették ki a közüzemi díjakat – mondta tegnap kérdésemre Pusztai Dénes kijelölt felszámoló-biztos. – Üres az üzem, a bolt működik, hogy valami bevétel legyen. Most tájékozodom: mi az oka annak, hogy csődbe ment a gyár. Netán korszerűtlen az alapanyag, a termék, esetleg felülül gazdálkodás folyt? Mindenesetre hibernálom magam itt az üzemben.

Pusztai Dénes arra a kérdésemre, hogy vannak-e a birtokában a korábbi működéssel és tulajdonjogi vonatkozásokkal kapcsolatos dokumentumok, nemmel válaszolt, hangsúlyozván: az ügyről péntektől tájékozódik tovább.

A város helytörténeti, kulturális és művészeti értékeit hajdan képviselő Majolikagyár csődbejutásának okairól nem, a jelenlegi helyzetéről azonban több ismerettel bír dr. Simonffy Ildikó ügyvéd, akit mint több érintett vásárhelyi cég képviselőjét kérdeztem.

– A rendelkezésemre álló adatok és iratok alapján annyit tudok, hogy a Majolika

Nem maradnak munka nélkül

A V. Tabac Rt. vásárhelyi gyárának bezárásával, valamint a Majolika Kft. felszámolásával kapcsolatban Rapcsák András, a város polgármestere lapunk kérdésére leszögezte: a gyárbezárások mindenképpen rosszul érintik Vásárhelyt. Úgy vélte: a Majolika értékesítésénél nem a város érdekeinek megfelelő befolyás érvényesült. Ezért elképzelhető, hogy a felszámolási eljárásban az önkormányzat megpróbálja a település érdekeit érvényre juttatni. A V. Tabac esete más. A sátoraljaújhegyi dohánygyár megvásárlása sokkal olcsóbb előállítási költségeket eredményezett, ezért a tulajdonos odatelepítette a termelést, de az irányítás és a gyár központja Vásárhelyen marad. A tulajdonos az üres üzemcsarnokokban új vállalkozás beindítását tervezi – tette hozzá a polgármester. Rapcsák András elmondta: a két gyár bezárása miatt a város nem esik el jelentősebb helyiadó-bevételtől. A munkanélküliek sorsára jutott dolgozók nem maradnak kenyérkereseti lehetőség nélkül, ugyanis az önkormányzat a munkaügyi központhoz több száz közhasznú munkás foglalkoztatására nyújtotta be igényét.

T. A.

– Pillanatnyilag felszámolás alatt áll a vásárhelyi Majolikagyár Kft., termelés nincs, amit gyakorlatilag tavaly november végén kellett leállítani, minthogy a szolgáltatóknak nem fizették ki a közüzemi díjakat – mondta tegnap kérdésemre Pusztai Dénes kijelölt felszámoló-biztos. – Üres az üzem, a bolt működik, hogy valami bevétel legyen. Most tájékozodom: mi az oka annak, hogy csődbe ment a gyár. Netán korszerűtlen az alapanyag, a termék, esetleg felülül gazdálkodás folyt? Mindenesetre hibernálom magam itt az üzemben.

Fölfordulás tetejére raktárát

Dr. Simonffy Ildikó elmondta továbbá, hogy a csődeljárás megkezdésének a megyei bíróság által kijelölt napján, 2001. január 12-én, körülbelül harmincan jelentek meg a vásárhelyi Majolikagyár Kft.-nél, ahová nem hívtak meg több ismert hitelezőt, és a csődeljárások

alapvető törvényi követelményei sem voltak biztosítva. Többek között nem hirdették meg országszerte napilapokban, nem rendelkeztek a tulajdonosok olyan programmal sem, amelyből a hitelezők láthaták volna esetleg a cég kilábalási esélyeit. Mindemellett egyetlen kérdésre sem kaptak érdemi választ. Az ügyvéd szerint, a törvényesség látszatát sem sikerült fenntartani, ami feltehetően azt a célt szolgálta, hogy decemberben ne indulhasson meg ellenük a felszámolási eljárás. A Majolikagyár Kft. ingatlanapportálása ugyanis 1999-ben történt meg, s a fölszámoló egy évre visszamenőleg támadhatja csak meg a szerződést. Ez azonban csupán feltéves – hangsúlyozta az ügyvéd.

Gál András, az Sz és G Építési és Kereskedelmi Kft. ügyvezetője a Majolikagyár Kft. újsághirdetésére jelentkezett beruházóként, és '99 november 23-án kötött vállalkozási szerződést a céggel egy raktárcsarnok megépítésére, az építési engedély megszerzésétől kulcsátadásig.

– Minket a gyár helyi képviselője keresett meg, de tájékoztatása alapján kizárólag Kínál Jánossal volt szabad a továbbiakban tárgyal-

nunk. Ő ott úgy jelentkezett, mint tulajdonos, és minde- nek ura. Nélküle nem kérdeztek, nem válaszoltak, nem történhetett semmi – idézi vissza a kezdeteket Gál András. – Minthogy rendkívül szoros határidőre dolgoztunk, a tél és az udvaron lévő rettenetes fölfordulás ellenére hozzáálltunk a munkához. Még ilyen hatalmas rendtelenségre, szétört cse- repre nem építettünk házat. Jó útemben haladtunk, minden rendben zajlott, eltekintve attól – amit többször szóvá tettünk, sőt írásban is jelezünk –, hogy soha nem jelentkezett a műszaki ellenőr. De egészen odáig nem volt semmi probléma, amíg nem számláztunk. A első alkalommal ezt nem tehetjük meg, mert Kínál János akkor külföldön tartózkodott.

Menteni, ami menthető

– Az építést, még mindig mit sem sejtve, folytattuk tovább, s az első és a második szakasz számláját 2000. február 1-jén állítottuk ki, közel 50 millió forint összegben – folytatja tovább az ügyvezető. Klotz István közölte velünk, hogy ő átvesszi, de nem írhatja alá, csak Kínál János.

Ettől kezdve napról napra látszott – taglalta tovább kálváriájukat Gál András –, hogy nem tisztességes a megrendelő szándéka. Ettől függetlenül, a számla kifizetésének lejártán túl is végeztek a munkát, hiszen közeledett a szerződés szerinti átadási határidő. Gyakorlatilag a padlóépítés és az oldalfalak kialakítása volt hátra, mikor levonultak. Az ezt követő közel egyéves huzavona és pereskedés bezavartította, hogy az építető nevében eljáró Kínál János feltehetően úgy akart jelentős értékhez jutni, hogy valójában a fizetés szándéka sem volt meg benne. Ezért Gál András nem látott más lehetőséget, mint ismét felvonulni a munkaterületre, s menteni ami menthető alapon, elbontani és elszállítani a több mint kétezer négyzetméteres alapterű, könnyűszerkezetes épületet. Ezáltal sikerült visszaszereznie negyvenmilliót a 72 millió tartozásból.

Joó Erzsébet

Három asszony a kétszázhatvanból. Amikor már nem ébreszt a vekker.

(Fotó: Karnok Csaba)